Hana Hegerová – První rok v Semaforu aneb Zrození hvězdy

Rytmus a světla reflektorů
Potlesk a vyprodaný sál
Páni, páni, mějte se na pozoru
Přichází mužů ideál…

„Teď jsem právě odevzdal pásmo Zuzana je zase sama doma," říká v září 1961 Jiří Suchý redaktorovi časopisu University Karlovy. A kromě názvu nové hry se v něm čtenáři dočtou i další důležitou informaci: *„Skládá se z pěti známých, sedmi méně známých a pěti úplně nových písniček. Uvádět je bude zase Zuzana Stivínová, navíc tam budou povídky, víc výstupů a oba dva noví členové Semaforu: Hana Hegerová z Rokoka a Viktor Maurer z DAMU."*

Jméno nové členky divadla v tu chvíli už rozhodně není neznámé. Objevila se v několika filmech a měla stálé angažmá v nedávno oživeném Vostřelově Rokoku. Na desce jí zrovna vyšla píseň Jiřího Šlitra a Pavla Kopty ***Dnes naposled***, kterou od roku 1959 zpívala v dětském pásmu *Bapopo*. Navíc má Hana pro vstup do Semaforu eso v rukávu a sama se tím později nebude tajit – její partner, režisér Ján Roháč, novou semaforskou hru režíruje, a tak tu má velké slovo. Ale přimlouvat se moc nemusí, Suchý i Šlitr Hanin talent okamžitě cítí a hned souhlasí s tím, že to s ní rozhodně rádi zkusí. Jiří Suchý promptně zapojí do nové hry šanson ***Dnes naposled***, ale přednost nakonec dostane jiná, silnější spolupráce tandemu Šlitr/Kopta – blues ***Černá Jessie.*** Zároveň Hana získá do svého repertoáru autorskou novinku z dílny S+Š ***Betty***, o tom, jak jistý *„blonďák buší do piana a šašek dělá přemety"*. I když výraz novinka není plně na místě, skladba již v předešlé sezoně zněla v poněkud přehlíženém poetickém pásmu *Papírové blues.* To však nemá kýžený ohlas a Semafor jej stáhne z repertoáru. Nicméně autoři v této písni stále cítí hit, a proto vsadí na novou sílu a novou interpretaci. Jejich intuice se brzy ukáže správnou. Třetím Haniným číslem se stane zahraniční skladba *A Sweet Old Fashioned Girl*, kterou původně nazpívala zpěvačka Teresa Brewer a v roce 1956 ji poslala jak do americké, tak britské Top 10. Jiří Suchý ji opatří českým textem s jednoduchým titulem – ***Jaro***.

Pásmo *Zuzana je zase sama doma* má premiéru 22. října 1961 v Městské lidové knihovně, protože dosavadní sál Semaforu v ulici Ve Smečkách je v rekonstrukci. Přesněji je po jeho částečné demolici vedení scény sděleno, že prostor je do budoucna zcela nezpůsobilý k divadelnímu provozu. Způsob, jak provokativně populárnímu divadlu vzít střechu nad hlavou a postupně jej zlikvidovat. Semafor se tak vrhá na dlouhou štaci a Hana z pohodlného zázemí Rokoka skáče rovnýma nohama do stylu života starých kočovníků, kteří se trmáceli od místa k místu, aby nechali zaznít múzy tam, kde je zrovna nechali. Nutno říct, že tuto zkoušku ohněm Hana Hegerová zvládne na výbornou a díky tomu sroste se Semaforem jako málokterá zpěvačka.

Navíc hned zaujme i tehdy Semaforu nepříliš nakloněnou kritiku. Ivan Soeldner konstatuje, že svým *„žensky robustním projevem vytváří dobrou protiváhu výstupům Evy Pilarové"*, Oldřich Kryštofek v Obraně lidu spokojeně popíše její výkon jako *„takřka bez kazu"*. Chválí ji Sergej Machonin v Rudém právu i Vladimír Justl v Divadelních novinách.

Snad jen Jindřich Černý v Lidové demokracii sice ocení kultivovanost jejího pěveckého projevu, ale nerozumí všemu tomu *„hadímu kroucení tělem a údy“*.

Ale nejpodstatnější je, že pásmo o Zuzaně má přímo masivní ohlas mezi diváky, přičemž ten či onen sál či zahrada jsou odpoledne i večer nabité k prasknutí. Zatímco v Rokoku byla Hana sice výraznou, ale nepříliš nasvícenou členkou soboru, v Semaforu rázem září stejně jako Eva Pilarová a Waldemar Matuška. A když režisérka Eva Sadková pošle hned v listopadu 1961 upravenou inscenaci pásma na televizní obrazovky, sláva nové hvězdy divadla přímo raketově stoupá. Brzy dává jeden rozhovor za druhým a mladým fanouškům Semaforu je velmi vděčná: *„Já mám mladé publikum opravdu moc ráda. A pokud je to jen trochu možné, nikdy neodepřu vystoupení. Nejvíc se mi líbí, že jsou pravdiví. Když se jim něco nelíbí, dají to nepokrytě najevo. A když se jim to líbí, také to neskrývají. Nedovedou lhát, to je skvělé,“* vypráví redaktorům Mladé fronty. Novináře překvapuje, že se setkávají s kultivovanou a již plně vyzrálou osobností, která přistupuje i ke zpěvu šlágrů se stoprocentní profesionalitou. *„Důležité je,“* říká v Zemědělských novinách v prosinci 1961, *„rozpoznat, na co svými silami stačím. A skromnosti a píle není u umělce nikdy dost. Každá i sebe kratší písnička musí být výsledkem nikoliv šťastné náhody, ale znalosti a dovednosti. Pro mne osobně je vždy nejdůležitější text, který si vždy dlouho a dlouho recituji, než se začnu písničku vůbec učit. Obsahu a náladě písně má odpovídat doprovázející gesto. Méně je určitě více. Podle mého názoru je možné z dobrého textu a průměrné melodie udělat dobré číslo – ale nikdy obráceně.“*

Vznikají první studiové nahrávky jejích nových písniček, na konci února 1962 si spolu se semaforskými kolegy prvně vychutnává nabitou Lucernu na večeru nazvaném *Jen ten, kdo si zpívá…* Ani ne za dva měsíce stojí na stejném pódiu znovu na přehlídce nejlepších jazzových a tanečních orchestrů roku 1962, kde vystupuje se semaforským sextetem Ferdinanda Havlíka.

Vše se zdá dokonale rozběhnuté. A potom rázem sen málem skončí.

Na počátku roku 1962 se prakticky rozpadne celý Semafor. Herec Václav Štekl se dostane do sporu s Jiřím Suchým kvůli svému svéráznému chování v nové roli ředitele divadla, zejména když se pokusí vyhodit Jiřího Šlitra. Bohémský styl života Waldemara Matušky vede k výpovědi z divadla, přičemž jej takřka okamžitě z vlastní vůle následuje Eva Pilarová, a nakonec i Karel Štědrý. Odchází i pozvolna rostoucí autorská osobnost Jana Schneidera stejně jako několik dalších. Všichni jsou si jistí, že bez tak silných individualit Semafor nemůže přežít. Navíc se nikomu v napjaté atmosféře nechce dohrávat sezonu, a tak ji divadlo předčasně ukončí už v květnu.

Nicméně… Zůstává Hana Hegerová, zůstává Pavlína Filipovská, po nedávných personálních rošádách je tu neobyčejně silný Havlíkův orchestr, a hlavně v čele všeho ti dva nejdůležitější: Jiří Suchý a Jiří Šlitr. S pomocí multifunkčního režiséra a hledače talentů Karla Mareše během pár týdnů postaví nový soubor a 9. června 1962 se v Plzni představují novým pásmem *Šest žen*. Tentokrát už autoři píší Haně písně přímo na tělo: ***Pro Kiki***, ***Student s rudýma ušima***, ***Kapka žárlivosti***.

Odborná kritika nad hrou sice váhá, i někteří dosavadní příznivci a obránci divadla jako např. Ladislav Smoljak píší své recenze v poněkud rozpačitém tónu. Ale v jednom se shodnou všichni: Helena Červená ve Večerní Praze označuje Hanu za nejlepší interpretku představení, Pavel Grym je v Lidové demokracii nadšen z této *„temperamentní*

šansoniérky“, Anna Hodková v Tvorbě dodává, že Hanina *„interpretace písní je osobitá a dokonalá“*, přičemž ji označuje za *„zlatý hřeb“* večera. Milan Lukeš v Divadle si všímá, že její *„jistý, profesionální projev se tyčí nad ostatními jako Mont Blanc v Drahanské vysočině“*. A tak dál a dál.

Není proto velkým překvapením, že je Hana Hegerová vybrána, aby reprezentovala Československo v polských Sopotech, kde se v létě 1962 koná mezinárodní hudební festival. Šansoniérka je zde mezi třemi desítkami zpěváků z devatenácti zemí včetně hvězd Velké Británie, Francie nebo Itálie. Vystupuje před obrovským publikem (4000 diváků) a mimo jiné zpívá novou skladbu S+Š ***Zlá neděle***. Autoři ji sice složili už v roce 1959, ale tehdy ji nikdo neslyšel – cenzura ji zakázala kvůli přílišné *„bezútěšnosti a smutku“*. Kritéria v Sopotech jsou velmi přísná a konkurence opravdu světová, tohle už není rozjařená Lucerna, která chce své miláčky a odpustí jim jakoukoliv chybu. Tady jsou profesionálové nejlepší úrovně.

Hana má famózní úspěch a za semaforskou skladbu si odnese jednu ze tří cen, jež na festivalu získá. To už o ní informuje dokonce i nejsledovanější hudební časopis světa – americký Billboard (i když titul nejnovějšího Hanina hitu zkomolí na: *„Oskiva Nedele“*). Není divu, že na letišti v Ruzyni Hanu po návratu oblehnou novináři, protože všichni chtějí získat vyjádření teď už skutečně mezinárodní hvězdy. Z jejich zajetí ji vysvobodí až Jiří Šlitr, který ji tu se svým vozem vyzvedne.

Tím vše pro Hanu Hegerovou vlastně teprve začíná, vždyť až 1. září 1962 podepisuje skutečně stálou zaměstnaneckou smlouvu s divadlem Semafor. Má za sebou doslova neuvěřitelný rok kariéry, a to byl v jejím semaforském angažmá teprve ten první…

Lukáš Berný, 2026